

Postnina plačana v gotovini

DOMOLJUB

ŠTEV. 41. V LJUBLJANI, DNE 12. OKTOBRA 1932 LEIO 45

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani. Telefon uredništva: 2549. Telefon uprave: 2992.

Boj proti konsumnim društvom

Sedanja gospodarska stiska se pozna povsod; ne samo pri kmetu in delavcu, ampak tudi pri drugih stanovih, tudi pri obrtnikih in trgovcih. Vsak stan si išče potov, kako bi si v stiski pomagal. Tudi trgovci se zadnje čase zelo gibljejo. Na zborovanjih in v svojih listih veliko govorijo o krizi trgovskega stanu. Kakor se zdi, si trgovci največ uspeha obetajo od boja proti konsumom, češ da so predvsem le-ti krivi krize trgovskega stanu.

Boj trgovstva proti konsumom ni nov. Od kar so konsumi, obstoja tudi ta boj, ki se včasih razvname do velike mere, nato pa zopet popusti. Mi smo prepričani, da bojujajo trgovci ta boj, kot že večkrat prej, tudi sedaj brez upa zmage, kajti ta boj je neutemeljen. Konsumno zadrugišništvo je v našem narodu poglavalno že tako globoke korenine, da ga ne bo mogoče zatreti, kvečjemu ga je mogoče z napadi nanj poživiti in okrepiti.

Konsum je viden izraz kmečke in delavske samopomoči. Konsum nima namena uničiti poštenega trgovstva — in ga še nikjer ni uničil — ampak pomagati članstvu s tem, da regulira cene trgovskih predmetov tako, da bodo odgovarjale cenam kmetijskih proizvodov in kupni moči kmetijskega in delavskega stanu. Če kdaj, so konsumi danes na mestu.

Poglejmo par zgledov: Mesarji danes kupujejo klavno živino po 2 Din in še ceneje, meso pa prodajajo po 10 do 12 Din. Kaj je čudno, da kmetje govorijo zadnje čase zelo veliko o zadrugah, ki bi krale živino in bi to dražje plačevale, meso pa ceneje prodajale? — Kaj ni dalje čudno, da žemljice danes stanejo ravno toliko, kot takrat, ko je bila pšenica po 4 Din kilogram? Kaj se vam ne zdi krivično, da mora kmet danes dati 500 kil težkega vola za eno skromno obleko, da je par bejcev toliko vreden, kot eno tele, da mora kmet izprazniti žitnico in hlev, če hoče za zimo obleči svojo številno družino. In vino? Po 2 do 3 Din ga plačujejo kmetom-vinogradnikom, v Ljubljani pa moramo plačati zanj 14, 16 Din. Takih zgledov bi lahko našli nešteto.

Kdo se bo čutil, da si hočeta kmet in delavec pomagati? Vsak stan si skuša pomagati, zakaj bi si kmet in delavec ne? Se nikdar ni bila potreba po samopomoči tako velika, kot je danes.

Nedavno smo čitali očitak, da so konsumi krivi brezposelnosti in bede med trgovskimi nastavljenici. Kako abotno! Kakor da bi v konsumih ne bilo treba poslovlodij, in pomoči-

kov! Gospodje, ne pri konsumih je vzrok te brezposelnosti, ampak neke druge. Pribijemo samo to, da konsumi svojih vajencev po dovršeni učni dobi ne postavljajo na cesto... Tudi beseda o vseh mogočih davčnih olajšavah konsumom je močno pretirana.

Ne zamerimo trgovcem, da se borijo za svojo korist. Toda tudi oni ne smejo delovnemu človeku šteti v zlo, ako si hoče pomagati. Le naj bo konkurenca med trgovinami in konsumi, toda poštena, lojalna. Kdor bo delal s skromnejšim dobičkom, kdor bo bolje postregel in kdor bo bolj čutil in držal z ljudstvom, od katerega živi, tisti bo zmagal.

H koncu opozarjamo naše konsumne zadrugarje še na sledeči poziv, ki je nedavno izšel v trgovskem glasilu:

»Vse trgovce, zlasti podeželske, pa pozivljamo: vsak slučaj tega protipostavnega pospeševanja konsumov prijavite takoj s vsemi podatki svojemu gremiju ali oblasti! Takoj naznanite z vsemi dokazili oblasti kon-

zum in zadrugišno trgovino, ki prodaja nečlana! Bodite vedno pazljivi in takoj javite svojemu združenju vsako nedovoljeno pospeševanje konsumov in zadrugišnih trgovin! Naj bo to prijetno ali ne, toda je potrebno, ker je postal položaj za trgovino že tako nevzdržen, da ga more rešiti samo najbolj odločna in čisto brezobzirna samopomoč. Kadar se na vse načine skuša škodovati trgovstvu, takrat si mora tudi trgovstvo na vse načine pomagati sebi in če ne drugače, tudi s bojem proti konsumom in zadrugišnim trgovinam. Kupa je polna, čas je dozorel, vsako obotavljanje in vsako polovičarstvo je odveč. Konsumarska nadloga se mora biti strta, ker je postala že škodljiva za vse naše gospodarstvo.»

Naš odgovor na to? Nič drugega nego to, da se vsi, ki doslej še niste bili člani domačega konsumnega društva, čimprej potrudite do tajnika ali poslovlodje vašega konsuma, tam podpisite pristopnico in s tem stopite v armado onih, ki so že sprevideli, da je konsumno zadrugišništvo ena izmed najhujših in najuspešnejših oblik kmečke in delavske samopomoči.

Kaj bo z denarijem?

Dnevniko so priobčili sledečo vest: Tezaviriranje gotovine (zadrževanje in skrivanje) povzroča zastoj na denarnem trgu. Zato se v zadnjem času množijo zahteve interesentov, da se napravi temu skrivanju konec. Kakor čujemo, dobiva ta misel realno obliko. V svrhu vzdrževanja denarnega trga naj bi se izvršil pregled vseh dinarskih bankovcev. Ob tej priliki naj se vsem tistim, ki skrivajo doma brezplodno več denarja, kakor ga najnujnejše potrebujejo za tekoče posle, odtegne primeren odstotek v izmeri do 20%. Od odtegljaja naj bi bil izvzet oni denar, ki ga imajo denarni zavodi v svojih blagajnah. S takim ukrepom bi v najkrajšem času dosegli popolno likvidnost na denarnem trgu s posledico, da bodo denarni zavodi lahko zopet neomejeno izplačevali hranilne vloge, poleg tega pa tudi primerno znižali obrestno mero in bodo celo prišli v položaj nuditi nujno potrebne in varne kredite. S tem bo odstranjena najhujša ostrina gospodarske krize, dana pa bo tudi možnost za hitrejši povratek boljše konjunkturo. Ta načrt torej ne predvideva premoženjske odaje, še manj seveda zaplembe hranilnih vlog. Nasprotno naj se zadržani denar zopet vrne naravni njegovi vlogi in predvsem naj se ščiti oni, ki drži svoj denar v denarnem

zavodu in s tem koristi splošnosti. Opozarjamo svoje čitatele, da je to šele predlog, o katerem bodo merodajne oblasti še sklepale in ni gotovo, ali ga bodo sprejeli ali ne. Vendar je pa že sama ta vest povzročila, da so se začele vloge v nekaterih denarnih zavodih dvigati. Vemo, da marsikdo izmed čitatev denarja sploh nima; so pa nekateri, ki iz strahu, da bi denarja ne mogli v posojilnici več dvigniti, zadržujejo znatnejše vsote doma. Tem in vsem drugim svetujemo, da naj svoj denar zapujejo svoji domači hranilnici. Ako se boje, da bi ga ne mogli dvigniti, kadar bi hoteli, naj ga dajo vsaj v shrambo (deponirajo), da bo na varnem pred tatovi in ognjem, pa tudi pred nepotrebnim zapravljanjem. Hranilnica se bo radevolje obvezala, da bo tak brezobrestno deponirani denar na zahtevo takoj izplačala. — Ugotovljeno je, da imajo ljudje vsaj poldrugo milijardo denarja skritega doma. Če bi bil ta denar v prometu, bi ne bilo nikakih težav pri posojilnicah. Poudarjamo ponovno: denarne krize niso krive naše posojilnice, ampak so vzroki drugod. Eden glavnih je zadrževanje denarja doma.

V vsako hišo »Domoljuba«!

PO SVETU

Katoliška cerkev

s »Katoličani vseh dežel, združite se!« Kakor mnogim znano, je eden med izrazi ruske revolucije: »Proletarci vseh dežel, združite se.« Ker pa skušajo komunisti svojo moč izrabiti ne toliko proti kapitalizmu, kakor proti krščanstvu, so katoliški napram svetovnemu brezverstvu postavili svetovno geslo: »Katoličini vseh dežel, združite se!« V tem duhu se je te dni že vršil 11. mednarodni katoliški shod v Berlinu. Bilo je zastopanih 12 udeležev in narodnosti: poled Nemčije, Poljska, Rusija, Češka, Jugoslavija, Avstrija, Francija, Belgija, Holandija, Italija in Luksemburška. Govorniki so povedali mnogo lepega in spodbudnega iz katoliškega življenja svojih dežel, zlasti oni iz Poljske, Holandije, Belgije in Angleske. Človek je dobil vtis, da se vzbujajo resnično prava pomlad verskega življenja po Evropi. Zastopnik Slovencev je povedal med drugim, da pripravljamo tudi že misijonarje za Rusijo, kadar bodo tam krščanskemu življenju vrača zopet odprta. Mednarodni katoliški shodi zblížujejo narode, zato so najboljši pospeševalci svetovnega mira in pravega vse-slovanstva.

Italija

s To in ono. V začetku septembra je umrla v tržaški bolnišnici 94 letna Ana vd. Medved. Njen mož je bil strik pokojnega posestnika Antuna Medveda. — Koncem septembra je v Trstu umrl 85 letni državni vpokojenec Miha Pogorelec, doma iz Liplenj pri Planini. — V prvem letušnjem polletju se je v Trstu rodilo 1778 otrok, umrlo pa je 2070 ljudi. — Železniški viadukt pri Nabrežini so nedavno podminirali. Vsak peti stebler ima podloženo eno mino. — Tržaška občina ima uslužbenih letos 2344 oseb. Svoječasno jih je imela 4000. Učiteljstvo ljudskih šol je zdaj prešlo pod državno upravo. — Občinski načelniki na Primorskem zavračajo vpis v občinskih zapisnikih otrok z imenom slovankega svetnika. — Fašistična izobraževalna in viteška organizacija Depolavoro sliči po vsej deželi večinoma le za ples. Ima prav za prav monopol na ples, ker drugo društvo dobi le težko dovoljenje zanj. Plesu in denarju podpira Depolavoro seveda lahko vsak zemljan.

Avstrija

s Razno. Sošiske sestre v St. Jakobu in Rožu otvorijo v novembra šest- ali desetmesečni gosposodinski tečaj. — V Borovljah so predlagali v občinski seji, naj se ranjše kmete oprosti občinskih doliad. Večina je predlog zavrnila s pripombo, naj predlagatelj do prihodnje seje poroča, odkod naj občina dobi vsoto, ki bi v slučaju sprejema dotičnega predloga odpadla. Razpravljali so tudi o podpori brezposelnim in predlagali, da se v ta namen obdavi lov. Zelo pametno. — Letina ne kaže slabo. Zelo so zadovoljni z ržjo. Neki posestnik je sejal 9 posod, a našel 50. Tudi drugo žito je dobro uspelo. Sadja pa je toliko, da se lahko drevesa pod težo lepili jabolki. — Na seji celovškega mestnega sveta so predlagali narodni socialisti, naj se črtajo plače občinskih funkcionarjev. — Žitne zaloge in krna je postala žrtev požara, ki je izbruhnil v poslopiju grofa Skarpičevca v St. Petru pri Celovcu. — Svinja je napadla nekoga otroka v Liji pri Grebincju. Otrok je umrl.

Nemčija

s Kje je Hitler? V krogu narodnih socialistov vlada vedno večje zaupanje zaradi dejstva, da je Hitler v zadnjem času dobesedno izginil iz javnega življenja. Odkar je propadel s svojo zahtevo, naj se mu izroči, kakor nekoč v Italiji Mussoliniju, vsa oblast v Nemčiji, je izginil in ne nastopa nikjer več. V zadnjem času se je vršilo mnogo narodno-socialističnih zborovanj, na katerih bi imel govoriti Hitler, toda njega ni bilo, marveč so prihajali na zborovanja drugi podrejeni voditelji narodnih socialistov. Tako so bili nedavno tisti na Dunaju zelo razočarani, ko je namesto Hitlerja prišel le vodja propagandnega oddelka Goebbels. Že svoječasnno so se pojavile v javnosti vesti, da je Hitler živ, no obolen ter da so ga morali dati v sanatorij. Vodstvo narodno-socialistične stranke je takrat to vest preklekalo, kljub temu pa se Hitler vse od takrat ni več pojavil v javnosti. Sedaj pa poročajo listi, da med v vrhovnem vodstvu Hitlerjeve stranke ne taje več, da je Hitler zares hudo bolan ter da je pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Njegovi zadnji nastopi v javnosti, zlasti pa njegova brzogovorna štrinja, zaradi umora na smrt obsojenim narodnim socialistom, so že jasno pokazali, da se javlja pri Hitlerju nevarna živčna kriza, ki je prišla do izbruha o priliki pogajanj za prevzem oblasti pri predsedniku republike Hindenburga. Hitler se je takrat spozabil tako daleč, da je zagrozil predsedniku z uprizoritvijo šentjernejske noči. Zapretil je, da bo dal umoriti na desetstisoč svojih nasprotnikov ter da se bo s sijo polastil oblasti v državi. Vse to je imelo za posledico, da so Hitlerja odpravili v zdravilišče, kjer je pod stalnim nadzorstvom.

Rumunija

s Titulescuova ostavka. Pri zadnjih rumunskih državnozbornih volitvah je v zbornico kot v senat z veliko večino prodrla kmetijska stranka, ki ima med narodom resnično največ prištev. Kralj je poveril Vajni Vojevodu, kmet-

skemu voditelju, sestavo nove vlade, kar je se tudi izpolnil. Nova vlada je napovedala razne preureditve v sanemarni državni upravi, ureditev kmetijskih dolgov itd. V rumunskem pogledu je hotela spraviti z dnevnega reda vprašanje Besarabije, ki je ovira prijateljskih odnosov z Rusijo. Ker je ureditev kmetijskih dolgov brez denarja nemogoča, je zaprosila Rumunija za posojilo. Mednarodni svetomogoci bi morebiti nekaj dali, zahtevali so pa nadzorstvo nad rumunskimi financami na kar Velika Rumunija ni mogla pristati. Zdal si rumunski politiki ubijajo glave, kako bi osvobodili rumunskega kmeta 20 milijard zemljiškega dolga. To je eno. Druga, za kar so se vrstice pravzaprav napisane, je pa sledeča: Rumunski in ruski odposlanci so se nedavno na željo obeh vlad pogajali za prijateljski dogovor med obema sosednjima državama. Vse je obetalo, da pride do srečnega, za obe strani ugodnega konca tudi v spornem vprašanju Besarabije. Pa ti pride rumunski londonski poslanik Titulescu, torej uradni, ki mora deliti, kar vlada hoče, in poda javno izjavo proti sporazumu z Rusijo. Sovjetski zastopnik je bil seveda užaljen in je odšel Titulescu je podal ostavko. Kralj je imenil, da se strinja z vlado in je bila ostavka Titulescu sprejeta, vendar pa gotove skrite sile postajajo, da bi Titulescu vendarle na kakšen način še vedno ostal rumunski poslanik v Londonu.

Amerika

s Drobili. V državno poslavojo drine Wisconsin kandidirala kar dva Slovenca: John Ermuene in Frank Puncer. Ermuene je že sedel državni poslanec. — V farmerski koloniji v Willardu, Wisconsin, je te dni umrl tankač pijonir g. Peter Zel, star 71 let, doma iz Zalega loga pri Zelnikih. — V Clevelandu, Ohio, je bil ustreljen prekmurski rojak Jurij Kuhar, star 61 let. Pokojnik se je rad prepiral s svojo ženo. V soboto 17. septembra se je spri s svojo ženo radi kosila kraba. Pograbil je revolver in grozil, da bo vse po-strelil. Poklicali so policijo, ki ga ni mogla ukrotiti. Okrog 40 policistov ga je obkrožilo 30 minut, nakar ga je pogodil neki policist s strelom v srce in ga ubil. Zapušča žena in dva sinova. Pač žalosten slučaj. — V Chicagu je umrl rojak Josip Mihelič, star 57 let, doma iz Grada pri Črnomlju. Svojo jim velja bli!

Kitajska

s Zviti Kitajci. Japonci so pri zadnjem prodiranju v Mandžurijo zasedli tudi mesto Mukden. Tam je pristanišče za aeroplan. Omi dan je prišlo 6 Kitajcev, da si kot »slikarji« ogleljajo tamošnjo zalogo aeroplanov. Japonska strata se je dala premočiti. Naenkrat pa se je dvignilo šest aeroplanov v zrak. Vodili so jih omejeni kitajski »slikarji«. Ko so jih japonski letalci hoteli zasledovati, so na svoje veliko začudenje opazili, da so pokvarjeni vsi aeroplani, ki so v strahovi ne ostali in zato Japonci zvitih Kitajcev niso mogli zasledovati.

Japonska

s Ali so Japonci pred nami? Katoličini na Japonskem se dobro zavedajo, kaj pomenja dneves časopisje. Preverjeni so, da more dobro katoliško časopisje razširjenosti katolicizma na Japonskem največ koristiti. Japonski katoliški škofje so določili poseben dan kot dan agitacije za katoliško časopisje. Ta dan se je ponedel-

112 let je že stara
Kranjska hranilnica

ki se imenuje sedaj

Hranilnica
Dravske banovine

LIUBLJANA, Knačičeva ul. 9

Tu naložite na naj-
boljše obresti svoje
prihranke!

Za vloge in vse obveznosti hranilnice
jamči celotna Dravska banovina z vsem
svojim premoženjem in svojo
davčno močjo.

Najvarnejša naložitev
denarja!

Najvišje obrestovanje!

Naročajte »Domoljuba«!

vršil z velikim uspehom. V Mestu Osaki so katoliški študentje in mladeniči delili po ulicah listice katoliškega japonskega dnevnika. V glavnem mestu Tokiju so katoliške gospe, organizirane v društvu »Zvezda jutranja«, prevzele vodstvo te agitacije. Vršila so se številna zborovanja, na katerih so nastopali sloveči govorniki. Največji vtis so napravile besede škofov, ki so vernike in duhovnike spodbujali, naj store vse, kar morejo, v napredek in razširjenje katoliškega časopisja.

Mehika

s Nova težka preizkušnja. Sv. oče je nedavno izdal poslanico, v kateri primerja položaj katoliške cerkve v Mehiki s preganjanji katolištva v sovjetski Rusiji. Obenem papež poziva mehiške katoličane, naj se združijo v katoliški akciji. Mehške odločilne framasone je papeževa poslanica silno razburila. Veri so še vedno izpodkopavali tla in Cerkvi in duhovnikom metali polena pod noge in omejevali svobodo dušnopastirskega udejstvovanja. Omejili so število duhovnikov, tako da je prišel en dušni pastir komaj na 20, 40, da celo 80 tisoč vernikov. V takih razmerah je dušnopastirsko delo skoraj onemogočeno. To pa je ravno želja mehiških framazonov. Na zunaj pred svetom so se mehiški vlastodržci kazali Cerkvi pravične. Ker jih je torej sv. oče razgalil, divjajo. Najprej so framazoni izgnali apostolskega nuncija; z letalom je zbežal v Združene države in je sedaj na potu v Rim. Zakonodajna skupščina mehiške zvezne države Veracruz je odobrila odredbo, po kateri se mehiškim katoliškim duhovnikom vzamejo državljanske pravice. Omenjeni odlok pooblašča vlado, da sme takoj zapleniti cerkvena posestva. Framazonstvo ima v mučeniški mehiški deželi svoj satanski brlog. Zopet bo tekla kri. Kdo bo zmagal. Kristusove Cerkve ne bodo zatrli.

Drobne novice

V bodoči simi bo število nezaposlenih na svetu prekoračilo 30 milijonov. Grozne številke!

Udeležbo na balkanski konferenci je odklonila Bolgarija.

Država Irak je bila soglasno sprejeta kot nova članica Zveze narodov.

18.818 oseb je bilo ubitih od avtomobilov v zadnjih šestih letih v Franciji.

4.9 milijonov ljudi ima Tokio, glavno mesto Japonske. Torej tretje mesto na svetu in večje kot Berlin.

V šole in skladišča namerava spremeniti mehiška vlada cerkve v Mehiki.

155 političnih umorov je bilo v Nemčiji v 8 mesecih.

Za 100% namerava zvišati prometni davek Avstrija.

Za 7 odstotkov je znižal uradniške plače švicarski parlament; vlada je zahtevala 10%.

Britvice bo začela izdelovati največja francoska tovarna kanonov. Posnemanja vredno!

11.500.000 znaša najnovejše število brezposelnih v Ameriki.

50.000 prevoznih delavcev je stopilo v stavko v nemškem Berlinu.

V konkurz je prišel najkrajši hotel na svetu Waldorf Astoria v ameriskem Njujorku.

50 ljudi je bilo ranjenih pri narodnosocialističnem zborovanju na Dunaju; 200 ljudi je policija zaprla.

Avtonomna Iraka postane najbrže republika.

Večjo množino orožja je naročila Bolgarija v Nemčiji.

Romunski kralj je nenadoma poklical domov prestolonaslednika Mihaela, ki se je mudil pri svoji materi na Angleškem.

Za 5 do 10 odstotkov hoče znižati uradniške plače Francija; prvič v svetovni krizi.

Na 300 čeških kron (okrog 600 Din) so zvišali šolnino za tuje dijake na praških univerzah.

16. oktobra 1932 bodo volitve v francoski senat.

Bankrotirali sta v italijanski Piacenzi veliki in ugledni banki Banca Instituto Nazionale in Banca Raguzzi.

1000 mrtvih in 800 ranjenih je zahtevala revolucija v republiki Ekvador.

V zameno za kavo bo nabavila Brazilija v inozemstvu lokomotive za novo centralno električno železnico.

V vsako hišo »Domoljub«!

Zlato poroko sta obhajala 11. t. m. v župni cerkvi v Trbovljah Špančev oče in mati s Pleskega, oba še vedno trdni kmečki koreninici. On ima 77 let, njegova zvesta tovarišica pa 74 let. Vsak teden redno prebirata »Domoljubac«, ki jima je že dolgo zvest hišni prijatelj. Bog ju živi še mnogo let!

Martineve gosti. Vse bodo morale svoje življenje žrtvovati Martinovem prazniku...

ODOL zobna pasta temeljito očisti zobe, ne da bi škodila zobni sklenini. Posebno za kadičce je redno negovanje zob z **ODOL** zobno pasto neobhodno potrebno.

kmalu do uspešnega sodelovanja obeh sosednjih držav, tembolj, ker je gospodarstvo obeh držav drugo na drugo navezano. Jugoslovansko-avstrijska zbornica na Dunaju dela že od vsega začetka za okrepitev gospodarske zveze med Avstrijo in Jugoslavijo. Načrt zbornice je, da se te vezi čimbolj utrdijo in poglobijo. Omenil je promet tujcev kot važen gospodarski dejavnik, nato izjavil, da namerava nabaviti 14.000 vagonov koruze iz Jugoslavije. Prihodnje leto priredijo avstrijski gospodarstveniki potovanje po Jugoslaviji, da navežejo še osebne stike z jugoslovanskimi gospodarskimi krogi. Svojo izjavo je zaključil z željo, da bi se jugoslovanski filmi, ki kažejo prirodno lepoto naše države, kazali tudi v Avstriji, ker bi to mnogo koristilo razvoju tujkega prometa v obeh državah.

d Finančni minister je izdal na vse občine posebna navodila za sestavo občinskih proračunov in odredil, da se nikjer ne smejo zvišati obče dajatve in da je treba povsod uvesti največjo štednjo. Plače obč. uradnikov treba reducirati za 10%. Niti enega uradnika se ne sme na novo nastavit. Slična navodila za varčevanje so dobile tudi banovine.

d Malaria. V enem samem malarijku okrožju Južne Srbije s 16.500 prebivalci potrebujejo stalno 30 zdravnikov, 18 pomočnic in 31 razdeljevalcev kinina, vse samo za malarijo. — Ti presneti komarji.

d Konferenca cerkva. Dne 3. oktobra je bila v prosvetnem ministrstvu konferenca predstavnikov vseh znanih veroizpovedi in odposlancev prosvetnega ministrstva. Konferenci so prisostvovali od strani jugoslovanskega episkopa dr. Juretič, zastopnik protestantske cerkve belgrajski pastor dr. Turek in delegat židovske cerkve nadrabin dr. Alkalaj. Prosvetno ministrstvo sta zastopala inspektor Šeravič in Poločnjak. Na konferenci so predvsem razpravljali o verskih dolžnostih vseh veroizpovedi. Srbska pravoslavna cerkev ni poslala svojega zastopnika, ker ima vse svoje zadeve, v kolikor se tičejo države, že urejene.

d Vojvoda Luno Ivanovič. Dne 17. oktobra se prične pred niškimi okrožnim sodiščem proces proti policijskemu uradniku Stefanu Protiću, ki je svojčas na niški postaji ustrelil čeladnega vojvodo Luno Jovanoviča.

d 6 milijard znašajo jugoslovanski kmetijski dolgi.

d Na nemški zasebni ljudski šoli v Belgradu je letos vpisanih 296 otrok. Od teh je 102 katoličanov, med njimi 17 slovenskih otrok, ostali pa so protestantske in pravoslavne vere.

Nesreče

d Požari. Vse je zgorelo posestniku Jožefu Pavku. Stražgonjeh pri Ptuj. — Ogenj je uničil gospodarsko poslopje posestnika Ivana Tementa v Rošnj na Dravskem polju. — Kozolec dvojniki je zgorel posestniku Janezu Štruklju v Grosupljem.

d Strela je udarila v hlev in gostilno Janeza Barbotu, posestnika v Češnjicah pri Trebelnem. Hlev in gostilna zgorela.

d Treščilo je v hišo posestnika Stefana Levstika v Zagorici pri Dobropoljah. Hiša in kupa uničeni.

d Strela je vrgla kozolec dvojniki cerkveniku Francu Kratju v Veliki Dobravi pri Višnji gori.

d Smrt v gozdu. Posestnica Marija Blatnik v Klečah pri Smihelu, občina Žužemberk, se je vračala v sredo 5. t. m. zvečer iz Plešivice,

Izmed 10 ljudi jih ima 7zobni kamen ...dobi ga pa lahko vsak!

Če je zobni kamen uničil zobe, je že prepozno! Kar ne more nobena zobna pasta, naredi Kalodont: on odpravi polagoma nevarni zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Doktor Brönnlichu, in to ga dela tako zelo učinkovitega.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

kjer je bila pri svoji hčeri omoženi Lube. V gozdu je zgrešila pravo pot in zašla v goščo, kjer je omagala. Še 7. t. m. so jo po dolgem iskanju našli mrtvo. Zadel jo je najbrže srčna kap. Pokojnica je bila vdova in zapušta šest otrok. Naj počiva v miru.

— Ob pričenažem se poapnenju krvnih cevi navaja raba naravne »Franz-Josef«-grenčice k rednemu odvajanju in zmanjša visoki pritisk krvi. Mojstri v zdravilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »Franz-Josef«-vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu želodčnega čreva in lenivo prebavo ter milo ublažuje razdraženost živcev. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d V Ljubljani pri Spod. Kašlju je utonil 28 letni ključavničar Janez Tomšič in sicer istočasno, ko je njegova stara 80 letna mati ležala v domači hiši na mrtvaškem odru. Bil je božjasten.

d Smrt zaradi zadušenja. V bližini Banja Luke na levi strani Vrbasa ima kamenolom posestnik Mujaga Poljak. Ta je najel delavca Mihajla Rozaka, naj mu izkoplje kubični meter peska. Rozak je začel kopati ob treh popoldne. Okrog 6 zvečer je prišel pogledat lastnik Poljak, če je delo gotovo. V kamenolomu pa ni bilo nikogar. Začel se je jeziti, misleč, da je Rozak kar na lepem pustil delo. Potem pa je opazil na pesku njegovo kapo in takoj zastutil, da se je najbrže zgodila nesreča. Poklical je Rozakove sorodnike, ki so takoj na

vso moč začeli odkopavati pesek. Oče in mati sta kopala kar z golimi rokami. Po enournem naporu kopanju so našli na mrtvega Rozaka. Njegovo truplo je bilo poškodovano in glava je bila povsem stisnjena od silne množine peska. Truplo so prepeljali v mrtvašnico, kjer so ugotovili, da je nastopila smrt zaradi zadušenja.

d Od zadaj je pridrvel tovorni avto. Hlapec mesarja Skrbniška iz Ptuja se je vračal z vozom od Sv. Urbana, kamor je vozil razno blago. Okrog 8 zvečer je v bližini Nove vasi pri Ptuj pridrvel od zadaj tovorni avto ter zavozil s tako silo, da se je voz popolnoma razbil. Konj je dobil tako hude poškodbe, da so ga morali takoj ubiti. 16 letna Marija Nežman, ki je tudi bila na vozu, je strmoglavila in dobila nevarne poškodbe in je njeno stanje precej težko. Hlapec je k sreči odnesel le lažje poškodbe.

d Po stopnicah je padla tako nesrečno, da si je prebila lobanjo in umrla 50 letna hišnica Marija Zadravčeva, rojena v Šmartnem pri Ljuti in n službujoča v Ljubljani. Smrt je nastopila radi pretresa možganov in pa tudi radi tega, ker je pokojnico zadušila kri, ki ji je vrela iz uš.

d Okrog nezd. Ko je lovil polhe, je padel z drevesa in se močno poškodoval sin posestnika Putreta na Muhavasi pri Mozlju. — Ko so se splašili konji, je dobila hude poškodbe po vsem telesu Roza Kolarič, posestnica iz Nove vasi pri Sv. Barbari v Halozah. — Po nesreči je bil globoko v prsa sunjen z vilami 26 letni posestnikov sin Josip Bolha z Iga. — V nogo

Čas trgatve

Sladko grozdje že spravljajo v hrame. Na sliki vidimo prizor iz vinograda v Porenju.

V vsako hišo Domoljuba!

»Očka, črne kure so mnogo bolj pametne ko bele.«

»Zakaj, Janezek?«

»I zato, ker črne kure znajo nesti bela jajca, bela pa ne znajo črnih.«

Strahovita razdejana potresa v Grčiji. Najbolj je zadnji potres v Grčiji rušil na polotoku Halki, kjer je izginil cel otok in so se v zemlji napravile velike razpokline; tudi valovi so divjali. V Jerisso, ki jo vidimo na tej sliki, je bila popolnoma razdejana. Prebivalstvo je brez strehe in vlada nima sredstev, da bi ubogim ljudem pomagala.

Dva japonska svečenika

Budde v svojevrstnih pokrivalih, vabita s takisto svojevrstnimi instrumenti vernike k molitvi.

Na desni: Militarizem se pripravlja na vojno po vsem svetu. Na sliki vidimo prizor iz zadnjih vaj v Nemčiji, kjer je nastopila saniteta s protiplinskimi maskami.

Militarizem se probuja. Predsednik nemške republike Hindenburg ob priliki 85. rojstnega dne v Berlinu prisostvuje mimohodu častne čete. Nemčija prireja zdaj vajo za vajo, parado za parado, da bi svetu pokazala, da se nobenega ne boji...

Prince Jurij angleški

najmlajši sin angleškega kraljevskega para, star danes 30 let, ki se te dni v Stockholmu poroči z edino hčerko švedskega prestolonaslednika 22 letno princесо Ingrid.

se je vsekali mehanik Josip Perič z Laverce. — Ko je padel s češplje na tla, je dobil notranje poškodbe 20 letni Martin Marolt iz Lačenbrega pri St. Janžu. — Ko ga je povozil kolesar, je dobil notranje poškodbe 70 letni užitkar Josip Vidmar iz Gabrijel pri Tržišču. — Z vrelo vodo se je polila po vsem telesu 56 letna pos. žena Helena Nemec iz Spod. Javoršice pri Moravčah. — Češplje je obital, padel z drevesa in si zlomil nogo 66 letni popestnik Janez Perme iz občine Predvor pri Kranju. — Vso dan je raztrgal stroj v Polkakovi tovarni delavcu Francu Škerlepu iz Depale vasi pri Domžalah. — Padla je s kolesa in si zlomila desno nogo Justina Zupančič, občinska babica iz Stepanje vasi. — S češplje je padla in si zlomila nogo 12 letna Ivanka Jakopin iz Otavice pri Cerknici. — Desno nogo si je zlomil na Šmarni gori 14 letni dijak Karl Pust iz Ljubljane. — Ko je padel z voza si je poškodoval rebra 65 letni dninar Adamič Janez s Kočevskega. — Krava je pobodila z rogom 73 letno dninarico Rozo Malobradec iz Lok pri Zagorju.

Novi grobovi

V zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani je umrl akademik g. B. Knežević. — V Novem mestu so pokopali višjega davč. upravitelja v pokoju g. Riharda Murglja. — V Koprivniku pri Litiji je umrla v 83. letu ga. Marija Repovž. — V Virju pri Smledniku je odšel v večnost posestnik g. Franc Bukovec. — V mariborski bolnišnici je izdihnila s. Marcela Muri iz kongregacije šolskih sester v Mariboru. — V Ljubljani je zapustila solžno dolino 83 letna posestnica ga. Marija Breskvar. — V Kamniku so položili v grob posestnika g. Primoža Simenca. — V Ljubljani je odšla h Gospodu po večno plačilo ga. Marija Levstik roj. Stuchly, vpokojena učiteljica. — V ljubljanski bolnišnici je umrla ga. Ana

Flisek. — V Radovljici je umrl g. Vlado Koman. — V Ljubljani je umrla ga. Hermina Hamann roj. Fischer. — V Celju so pokopali go. Antonijo Medvešek. — Naj počivajo v miru!

Razno

d V Župnišče v Središču so vlomili neznan razbojnik. V nočnih urah so napadli 85 letnega tamošnjega župnika g. Cajnka in mu prizadejali precejšnje poškodbe.

d Obsodba napadalec na dr. Budaka. Končala se je razprava proti Šabanu Šabanoviču in Vojislavu Kataniču, ki sta bila obtožena napada proti odvetniku dr. Milanu Budaku iz Zagreba. Oba obtožena sta bila obsojena na 3 leta strogega zapor.

d Zaščita države. Pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu se je vršila razprava radi komunistične propagande proti Rapoldu in tovarišem. Rapold iz Avstrije je dobil 3 leta, zdravnik Gregorič iz Zagreba 2 leti, odvetniški pripravnik Tkalec iz Zagreba 5 let, Stanislav 1 in pol leta, Letonja iz Maribora 4 leta in nekaj drugih iz Maribora po 1—2 leti težke ječe.

d Oproščen vsake kazni je bil pred deželnim sodiščem v Ljubljani jurist g. Janez Velkavrh. Sodišče se je na podlagi izvedenih dokazov, ki jih je predložil dr. Natlačen, prepričalo, da je bilo postopanje policijskega stražnika ob priliki predmetne demonstracije protizakonito in nepravilno.

d Jezik za zobe. Pred kranjskim kazenskim sodnikom so v četrtek, dne 29. sept., razpravljali o zasebnih tožbah Zabreta Joška, tovarnarja v Britofu pri Kranju, proti Trebar Antonu, posestnika sinu v Britofu št. 11, in Vombergarja Jerneja, slikarja iz Cerkelj, proti

Robasu Jožetu, posestniku in županu v Cerkljah. Zabreta in Vombergarja je zastopal dr. Krek iz Ljubljane, Robasa pa dr. Sajovic iz Kranja. Poslušat je prišel nadučitelj Lapajne iz Cerkelj. Obe pravdi sta odmev spomladnih dogodkov, ko je bilo v mestu in okolici aretiranih več osebosti. O tem pretacijah se je seveda govorilo na dolgo in široko, za in proti aretiranim. Dokler so bili prizadeti pod ključem, je šlo opravljanje v cvetje. Sedaj pa raziskujejo, kdo jih razglasa za protidržavne, za italijanske prijatelje in rovarje proti edinstvu države. Prizadeti morajo braniti svojo čast in ugled. Posledica poizvedovanj je cela vrsta tožb proti raznašalcem kakih takih vesti, ki bi bile aretiranim po krivici v škodo. Zabret Joško je tožil Trebarja, ker je pripovedoval takole: Zabret se je vozil v Komendo k Mejaču in je tam hujskal ljudi za Italijo. Če ne bi teh aretiranih hitro odpeljali v zapor, bi že čez 24 ur bili Italijani na našem ozemlju. Zabret bi od Italijanov zaslužil milijone. Na Primskovo je Zabret peljal 60 ljudi, da bi razbili shod. Trebar je od začetka tajil, potem pa priznal, da je vse to zvedel od drugih. Obsojen je bil na 1200 Din denarno kazni ali dvajset dni zapor. Svojih obdolžitev dokazati niti poskusil ni. — Robas Jože, cerkljanski župan, se je poravnal tako, da bo objavil v »Slovenec« izjavo, da nima nobenega povoda Vom-

Priloga se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUZNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

RAZNO

Kopanje nekdanj in danes. V starih časih so se ljudje silno radi kopali in mi se dandanes ob-čudujemo sijaj in krasoto javnih kopališč, ki so jih zgradili mogočni rimski cesarji za rimsko prebivalstvo. Kopanje je ostalo od tedaj naprej v visokih časih še tja do konca srednjega veka, ko je nastal nenaden preokret proti kopanju. Takrat so namreč razsajale po celi Evropi najrazličnejše nalezljive bolezni in čisto nepričakovano se je začelo širiti med ljudmi naziranje, da se bolezni najbolj širijo s kopanjem. Zato so najprej zavreli vsa mestna kopališča, potem pa prepovedali tudi kopanje na prostem in končno so splošno začeli imeti kopanje za »nekaj grdega«. Proti kopanju so začeli nastopati duhovniki in zdravniki in mnogi so se bahali s tem, da se niso kopali celo svoje življenje. Državne oblasti pa so prepevale kopanje pod strogimi kaznimi. Najbolj so divjali proti kopanju v 17. in 18. stol. — Francoski solnčni

Sheehan

43

MOJ NOVI KAPLAN

»Ali je bila ladja zavarovana?«
»Ne, to smo hoteli urediti v nekaj dneh.«
»Kdo bo kril izgubo?«
»Družba, ki je dala denar.«
»Ne vem,« je žalostno vzdihnil oče Letheby.
»Morda.«
»Ni verjetno,« je pripomnil oče Duff. »Le prepričani bodite, da je družba pravočasno zavarovala ladjo. Take vrste ljudje so strašno oprezn.«
»Seveda, toda solastniki so tudi Kihheelski trgovci, ki so bili danes tu,« je rekel drugi.
»Potem je družba zavarovala samo svoj del,« je odgovoril oče Duff.
»Ali resno mislite, da nam bodo izplačali vsaj nekaj?« je vprašal oče Letheby.
»O tem sem prepričan,« je rekel oče Duff.
Kaplan si je nekoliko oddahnil, toda gostje so se pričeli poslavljati. Nekoliko pozneje je nekdo potrkal na vrata in služabnica je poklicala očeta Lethebyja.
»Tovariši so me poslali, naj vam sporočam, da vam bomo pomagali v tej nesreči. Moje premoženje vam je na razpolago. Ali ga sprejmete, dragi prijatelj?«
»Prisrčna ti hvala, plemeniti tovariši! Veruj mi, da visoko cenim tvoje prijateljstvo —«
»Dokažite to s tem, da boste sprejeli mojo ponudbo. Nimam sicer mnogo, a kar imam, vam rad odstopim.«

»Najprej počakajmo, kako se bo stvar razvila,« je odgovoril kaplan. »Če bom potreboval vaše pomoči, se bom gotovo obrnil na vas. A do takrat počakajte!«

XXVIII. Sub nube...

Prekrasno solnčno vreme je bilo drugo jutro. Dasi so zlati solnčni žarki ves dan obsevali morje in celino, se jim vendar ni posrečilo pregnati iz naših src žalosti in potrnosti in odstraniti nadležne slutnje pretečih nesreč, ki so tlačile vso vas. Težko bi verjel, da se morejo v eni sami noči izvršiti kake velike izpremembe, toda, ko sem tisto jutro zagledal v svojem salonu blede in uvelo obličje očeta Lethebyja, katero je skrb nagubala s svojimi brazdami, in opazil temne proge pod njegovimi očmi, sem spoznal, da mu prikriti obup, ki mu je ležal v obrazu, vso noč ni pustil zatisniti oči. Ali nisem bral v neki knjigi, da so v eni sami noči možu, ki ga je zadela velika nesreča, osiveli lasje. Morda se prejšnji večer zaradi važnih in pomembnih dogodkov, ki so si sledili v nepretrgani vrsti in vsled veselega razpoloženja, ki je vladalo med povabljenimi duhovniki, ni mogel popolnoma zavedati strašnega udara in pregledati posledic, ki mu bodo sledile. V nočni samoti mu je vse to stopilo z vso silo pred oči in na črnem ozadju neznane, preteče, strašne bodočnosti je gledal žareči napis — Razvaline. Cesar se je pred vsem bal, ni bi denarni polom, ampak sramota, ki se je družila z njim in strašna zavest prikrita veselja, ki ga bodo občutili v svojih srcih preminogi njegovi nasprotniki, veselja, da se je spodrsnilo njihovemu nasprotniku. Uničene so bile vse njegove sanje, vsi njegovi načrti. Mlad je bil še in življenje je blestelo pred njim v najlepši luči, vse lepe obljube

bergerja Jerneja dobiti kakih zvez z Italijo in da je bil k takemu govorjenju le zapeljan po govoricah drugih ljudi. Zato obžaluje te očitke in se g. Vombergerju zahvaljuje. Plača Din 200 za obšinske reveže in stroške pravde. Robas se je nekaj jezil, češ, da so vaega tega krivi ljudje, ki so proti državi, ko pa mu je zastopnik Vombergerja dr. Krek povedal, da bi tudi radi tega očitka lahko imel opraviiti s sodiščem, je mož obmolknil.

d Opozorilo. Se vedno poskušajo nekateri zavarovati bolnike brez njih vednosti. Prijavijo jih kot zdrave in ponaredijo podpise. Opozorjamo, da v ugotovljenih takih slučajih ne bomo izplačevali posmrtnin, špekulante pa bomo objavili v časopisu, ker upamo na ta način odpraviti to grdo razvado. V »pravih« smrtih slučajih posmrtnine takoj izplačujemo. Zavarujte sebe in svoje domače v korist svojcev. Zavarovana oseba se mora na ponudbi lastnoročno podpisati. — Vzajemna zavarovalnica, oddelek »Karitas«, Ljubljana.

d Belgrajski župnik dr. V. Wagner je podal ostavko na svoje mesto. Belgrajski nadškof j ostavko sprejel. Začasno bo upravljal župnijo Kristusa Kralja v Belgradu g. Cecek.

„Haarglanz“ je enakega pomena za lasno higieno.

Kako ostanejo lasje zdravi? Z rednim izpiranjem s sredstvom »Črna glava« — Haarglanz — po vsakem umivanju glave. Sredstvo »Haarglanz« ravna in proži omehčane lasne in odstrani vse alkalne ostanke v lasih. Lasje se na ta način nevtralizirajo, postanejo prožni ter zablistijo v čistem sijaju. Za lasje je to prava pomlajevalna kopel. »Haarglanz« je priložen vsakemu zavojčku »Črne glave«, zraven pa so tudi praktična očala proti peni, ki omogočajo umivanje glave z odprtimi očmi.

Konvertiti zadnjega časa

Neprestano beremo, kako se vračajo v katoliško cerkev moške svetovnega slovesa, medtem ko tudi masikateri napolizobraženec pakaze svoji duhovni materi — Cerкви — hrbet.

Tako je bil nadavno sprejet v kat. Cerkev slovit protestantovski učenjak Oskar Banhofer v Einsiedelu v Švici. Star je šele 35 let in že več let sotrudnik genskega mednarodnega inštituta za socialno vedo. — V Londonu sta prestopila v katol. Cerkev anglikanska duhovnika Dominik Carter, ki je bil doslej anglikanski misijonar ob Zlati obali v Afriki in prav tako njegov prijatelj — misijonar v Aschantiju Peter Harris. Leta študira sedaj za katoliškega duhovnika v zavodu sv. Beda v Rimu, kjer je bil posvečen 6. marca t. l. v mašnika Jurij Cantell, bivši znameniti zdravnik in rentgenolog. Pot v katoliško Cerkev je našel na ta način, da se je kot velik ljubitelj sporta (skavtizma) zeznanil s katoliškimi prijatelji — skavti. — Mesca februarja letošnjega leta je umrla na Angleškem mati Cathbert iz reda dominikank sv. Katarine Sjenske. V katoliško Cerkev je bila sprejeta pred 50 leti, 5 let pozneje je postala redovnica, delovala je kot taka v dveh londonskih župnijah v službi siromakov in bolnikov in je kot taka sama poučevala v veri do 600 konvertitov. — V mašnika je bil letos posvečen v Friburgi v Švici, bivši znani anglikanski pridigar Henoch Theodor Baldwin, sorodnik angleškega ministra Baldwina. Katoliško vero je sprejel leta 1928. — V Oslu na Norveškem je imel novo sv. mašo duhovnik Ali Høgh, ki je istotako dal leta 1928 slovo protestantizmu. — Mesca marca je prestopil v kat. Cerkev bivši protestantovski pastor Herold Burkey. Kaj ga je k temu nagnilo? Nasprotje,

ki ga je videl med zglednim krepostnim življenjem nekega nedolžnega katoliškega dekleta in življenjem protestantovskih mož in žena, s katerimi je prišel čisto v stik. — Dva angleška časnikarja, ki sta kot taka znana širom sveta, Fitterton in Klavdij Fischer, sta prestopila v aprilu v kat. Cerkev. — Istotako je prestopil junija v kat. Cerkev londonski pastor dr. William Orchard, ki slovi v londonskih krogih kot sijajen govornik in velik bogoslovni učenjak. Zadnje mesece pred prestopom je bival v Rimu pod vodstvom P. Mc. Garrigla na Vzhodnem zavodu. Sprejem v kat. Cerkev se je izvršil v kapeli Vzhodnega zavoda. Prestop dr. Orchard je izzval v anglikanskih krogih nenavadno presenečenje.

Pa tudi iz izvenevropskih dežel prihajajo vesela poročila o izpreobrnjenjih. Tako je nedavno 600 grško-ortodoksni bednikov zaprosilo latinskega patriarha v Jeruzalemu, da naj jih sprejme v kat. Cerkev. Za pouk so dobili posebne duhovnike. — V Indiji je prestopilo 50 presbiterijancev obnem s svojim pastorm Kirkom, v distriktu Kistna pa je zaprosilo pismo kar 3000 protestantov apostolskega prefekta msgr. Doneda, da jih sprejme v katol. Cerkev. — Podobno poročajo izpod Himalaje, da se je presbiterianskem misijonu države Sikkim začelo pravo gibanje za prestop v katoliško Cerkev. Zgled so dali trije pastori — misijonarji, oče in dva sinova. Nazreje se je odločil za ta korak starejši sin Rev. Mr. Sittling. Sledil mu je njegov mlajši brat, tudi pastor. Njima se je pridružila cela družina Mr. Jen Sigha. Končno je sledil še oče obeh pastorej, sam bivši pastor, ki se zdaj pripravlja na prestop. Pastirjem žele slediti tudi mnoge ovce. — Protestantovska družina Walter St. Clair v Pittsburghu je v celoti prestopila v katol. Cerkev. To ni samo na sebi nič izrednega. Pač pa to, kaj je dalo povod k spreobrnjenju. Starši so

upi in nade so nepotrpežljivo pričakovale ugodnega trenutka, da se udeležijo in sedaj je bilo v hipu vse to uničeno in zabrisano, sramota in sovraštvo vaščanov naj bi bila edina spremljevalca na težki življenjski poti. Tu ni bilo nobenega izgovora: Nič nečastnega ali krivičnega nisem storil! Napaka je bila očitvidna, finančni polom neizogiben, kritja nikjer, opravičila, ki bi prepričala nasprotnike in jih ganilo, nikjer, dokaza, ki bi mogel preprečiti strašne posledice, nikjer — o Bog!

»Pojdite z mano! sem mu rekel po dolgem, brezplodnem prerekanju. »Zlo je že itak dovolj veliko, ni treba, da bi se še prepirala. Pojdiva na izprehod. Čisti morski zrak bo razgnal oblake, ki so se zbrali na vašem čelu.«

Počasi sva stopala proti morju, ki je bilo danes tako mirno in lepo, po modri površini so lahno drseli zlati solnčni žarki in barvni pasovi so se dostojanstveno približevali obali in se odbijali od bellh obrežnih skalah. Nad obalo pa je stal grad. Črna, zastrta okna so nema strmela v morje in klicala gošpodarja.

»Uboga Bittra! Njo bo to še bolj potrl kot vas.«

»Da, toda počasi se bo njena rana zacelila, toda moja sramota me bo spremljala povsod kot neizbrisljiv pečat.«

»Jaz ne vidim v tem, da vas je zadela ta nesreča, prav nobene sramote. Nikogar niste goljufali, poneverili niste nič —«

»Toda jaz jamčim onim možem iz Kilkeela, da bodo dobili posojilo vrnjeno. To moram na vsak način vrniti in — nobenega denarja nimam.«

»Dobro, premisliva, kaj boste morali storiti v tem najslabšem slučaju, da vas tirjajo in boste vi brez denarja, torej nezmožni, da poplačate svoje dolgove.

Toda to, da ne morete vrniti dolga, vendar ni nikaka sramota.«

»Za duhovnika je to največja sramota.«

Spoznal sem, da je vsako protidokazovanje brezplodno.

Večerjala sva skupno in ravno, ko je zazvonilo angeloovo češčenje, so na vasi pričeli ljudje žvižgati in zasmehovati delavke, ki so zapuščale tovarno in se vračale proti domu. Prestrašene so pritekale k nama in povedale, da se vsled pritiska ljudi ne morejo več vrniti na delo. To je bila zadnja bitka in tudi tu je oče Letheby bil — premagan. Za hip so se mu zaiskrile oči v onemogli jezi nam temi podlimi, nevaležnimi bitji, ki jih je hotel rešiti iz bede in pomanjkanja, a ta plamen je v naslednjem hipu izginil in jeza se je umaknila potrti vdanosti v to, kar mu je — kot je bil sam prepričan — poslal Bog.

»Dobro, dekleta,« se mu je s težavo izvilo iz prsi. »Naročite Katici, naj tovarno zaklene in mi prinese ključke!«

Če dodam še to, da si je neki opazovalec vse to vtisnil v srce in sklenil, da bo kaznoval to nevaležnost, bi bilo to vse. Prihodnje nedeljo so se stene Kilronanske kapelice tresle vsled ostrih, jeznih, posmehljivih besed, ki so Kilronančanom pokazale vsa njihova nevaležnost in so se obrazli rdečili in zopet bledele in nevaležne delavke so najbrž na dnu svojega srca molile: Griči zakrijte nas, gore zagrinite nas.

Mislím, da bi noben zemljan ne mogel prepričati vaščanov, da je parobrod le slučajno zavezil v ladjo. Vsi so z največjo gotovostjo trdili, da namenoma.

»Videli so nas, pa so vendar naravnali ladjo proti nam. Po pravici lahko zahtevamo, da nam pla-

kralje Ludovik XIV.-I. 1638-1715, se je javno hvalil, da ni nikdar stopil v kopel in v njegovem krasnem gradu v Versaillesu ni bilo nobene kopalnice. Tudi knezi in drugi plemeni-taši niso imeli kopalnic na svojih gradovih in vsa tista gospoda, ki se je sukala okoli velikašev na dvorih, ni bila nikdar umita. To vidi-mo na slikah iz tisti dobe. Ko je namreč gospoda vstala, so pristopili k posteljam strežaji, ki so obrisali gospodo z otiračami, potem pa se je gospoda zopet napravila (napudrala). O vodi pa ni bilo nikjer ne duha ne sluha. Seveda ni čudno, da so tedanji kavalirji tako lepo »dšali« po svojem potu in po drugi umazani, da niso imeli nikdar dovolj parfumov, da so mogli iti med ljudi. Današnja splošna navada kopanja in umivanja — pa je prišla k nam iz Anglije v začetku preteklega stoletja. Na Angleškem so namreč prvi spoznali vrednost vode in značnosti za človeško zdravje.

Dobro mu je odgovoril. Shaw je bil nekje na deželi na počitnicah in se je hodil vsak dan

vzel svojo 9-letno hčerko Ivanko iz javne šole in jo poslal v katoliško šolo župnije sv. Justina. Dobro dekletce je vzljubilo sestre in nekega dne stopilo pred starše s prošnjo, če sme postati katoličanka. Starši so takrat prošnjo preslišali. Nedolgo potem se je Ivanka igrala ob ognju. Ker se je temu preveč približala, se ji je vnela obleka. Dobila je tako hude opekline, da ji ni bilo moč rešiti življenja. V neznosnih bolečinah je ponovila svojo prošnjo, da bi rada umrla kot katoličanka. Topot ji seveda niso mogli odreči želje. Njena smrt in njena prošnja je celi družini odprla oči. Vsi, oče in mati in trije otroci, so prestopili v katol. Cerkev. — O binkošti je podelil nadškof Constantin v kapeli apostolskega odposlanstva v Pekingu sveti krst, zakrament potrjenja in sv. obhajilo, kitajskemu slikarju **Laku Tacheng**. Umetnost je temu možu pripomogla do prave vere. Ko je nadškof Constantin obiskal neko slikarsko razstavo, je postal pozoren na umetniške proizvode omenjenega Tschenga. Poklical ga je k sebi in mu ponudil knjigo evangelijev, da bi čital in iskal verskih snovi za umetniško udejstvovanje. Umetnik je spoznal na ta način božji nauk in resnico in se dal krstiti. — **Le Tscheng Hsiang**, bivši kitajski ministrski predsednik, nato poslanik v Bernu, je postal katolik. Pred sv. očetom je odložil vsa odlikovanja ter vstopil v benediktinski samostan **St. André** v Belgiji. — Sultan v Tangeniku (Afrika) **Rulindo**, zelo ugledna oseba pri angleških oblasteh, je prestopil iz protestantizma v katol. Cerkev. Vse svoje otroke je dal krstiti. Tudi njegova soproga je sprejela katol. vero. Sultanovo vzorno življenje nad vse ugodno vpliva na njegove podanike. Na Filipinih je eden najvplivnejših državnikov, prezident **Onezon** izstopil iz protestozidarske lože in bil zopet sprejet v katoliško

Cerkev. Spreobrnil se je potom bratja življenjepisa Sv. Male Terezike Deleta Jezusa in po mnogi molitvi, ki so jo opravljali drugi zanj. Ob zopetnem sprejemu v Cerkev je vzkliknil: »Sedaj sem najsrečnejši človek sveta.« — Podobna vest prihaja iz Indije. Prejšnji framonsonski veliki mojster **Rowbotham**, je umrl kot reven katoličan. — Mnogo pozornosti sta vzbudili v zadnjem času dve konvertitji na Japonskem. Tam je prestopil zdravnik **Swamikam Pillat** z vso svojo družino v kat. Cerkev in z njim obenem tudi tajnik anglikanskega škofa **Gustav Majbath**. Do pravega spoznanja jih je pripeljal lepi zgled učitelja mednarodnega prava na vseučilišču v Fukuoka, dr. **Ozawa**, ki je vsled navdušenja za sv. Frančiška Asiškega postal katoličan leta 1929.

Božja modrost vse lepo ureja. Pri nas odpadajo suhe in trhle vejice z drevesa Cerkev, drugod pa se istočasno to drevo obdaja z vedno novimi zelenjem in cvetjem.

Nove knjige in skladbe

k Dr. Janko Pretnar: Dictionnaire fran-
çais-slovene — Francosko-slovenski slovar, II. izdaja. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. — Pričujoči slovar spada gotovo med najodličnejša dela te vrste v naši književnosti. Slovar je popolnoma zadosten za pripomoček vsakomur, ki se uči francoskega jezika. Sestavljen je zelo štedljivo, a obenem jasno in jedrnat, tako da človek, ki išče v slovarju neznanega izraza, ne bo prišel zlepa v zadrego. Slovar posebno priporočamo onim, ki žive v Franciji in se morajo radi razmer seznaniti tudi s književno francosčino. Seveda je slovar tudi našim dijakom neobhodno potreben. — Ob tej priliki opozarjamo, da je ista založnica izdala tudi dr. Janka Kotnika: Slovensko-francoski slovar in pa praktično knjižico dr. St. Lebnar: Francosčina brez težav, t. j. malo učno knjižico francoskega jezika, namenjeno predvsem

samoukom in začetnikom. Vse tri knjige toplo priporočamo interesantom.

k Laudate Dominum. Zbirka pesmi za moški zbor. Uredil Vinko Vodopivec. Samozaložba. Cena 4 lire. Prodaja Libreria cattolica, Gorizia. Vsebina: 1. Hitimo, o zemljani (E. Komel), 2. Ponizno stopimo pred božji oltar (E. Komel), 3. V hišo božjo smo dospeli (I. Laharnar), 4. Mir božji objame doline, gore (I. Laharnar), 5. Brema grehov nosimo (L. B.), 6. Čevljarice že oltar kraste (L. B.), 7. Ljubezni polni Oče (V. Vodopivec), 8. O Bog v nebeski slavi (V. Vodopivec). Lepo, zelo pevno zbirko našim pevskim zborom in pevovodjem toplo priporočamo!

Naznanila

n Del pri Ljubljani. V nedeljo 16. oktobra ob pol 4 pop. se vrši »Šlomska proslava« v Prosvetnem domu. Pred proslavo se vrši almboličen vztrajnostni tek fantov in sicer skozi Dol-Podgorico-Kleče-Dol. Prijatelji pridite pogledat!

n Mekinje. Občni zbor našega prosvetnega društva se bo vršil 16. oktobra po večernicah. Takoj za tem bo predavanje o sv. Antonu. — Barvane skioptične slike bodo pojasnjevale življenje in čudeže tega čudodelnika. Za nameček se nam bo v nekaj slikah predstavil še Ribničan Vrban. Vstopnina za odrasle 1 Din, za otroke 50 par.

n Boh. Bistrica. Prosvetno društvo v Boh. Bistrici gostuje v nedeljo 16. oktobra v Srednji vasi ob 3 popoldne in ob pol 8 zvečer s Finžgarjevo ljudsko igro »Naša kric. K obilni udeležbi vljudno vabljeni.

n Zastave jugoslovanskih vojnih invalidov, dar kralja Aleksandra, bodo 6. novembra blagoslovili v Belgradu. Za to priliko bodo vojni invalidi pobirali po celi državi prispevke za spominske žebeljčke, zlate in srebrne, ki jih bodo ob tej slovesni priliki zabijali v drog zastave. Oblastni odbor društva voj. invalidov v Ljubljani se obreča s posebnim pozivom do slovenske javnosti, naj se odzove prošnji invalidov, ki bodo obiskovali posamezne hiše in s tem pomagali lajšati bodo neorečnim vojnim žrtvam.

kopat v bližnji potok. Nekega dne pa je prišel na to, da bi si svojo pot do potoka lahko znal skrajšal, če bi šel preko nekega vrta, kjer vrata niso bila nikdar zaklenjena. Ko je nekega jutra ravno hotel skozi vrt, ga je pa zalotil gospodar in mu zaklical: »Ha-ha! Ta pot ni prava! Shaw se je obrnil: »Ali veste, kam hočem iti?« »Ne!« »Kako morete torej vedeti, ali je ta pot prava ali ne?«

Na vlaku. — Šaljivec hoče podražiti kmeta, ko je vlak vprav zavozil v dolgi predor: »Je že ven, očka, zdaj gremo v peklo.« — »Nič ne de, saj imam vozni listek tudi za nazaj. Kaj pa vi?«

Elektrifikacija iztreblja ribe. Tirolsko ribarsko društvo je predložilo deželni vladi v Innsbrucku spomenico, v kateri se pritožuje nad bavarsko električno centralo, ki dobavlja vodno moč iz Inna. Naprave v reki so po podatkih društva popolnoma iztrebile mrene v kufateinskem kraju, kjer so nalovili že l. 1922 6625 kg teh rib. V l. 1923 in 1924 so ugotovili v okolici Kufateina le po nekaj primerkov mren, od l. 1925 pa so ribe popolnoma izginile.

čajo. Morali so nas zapaziti. Hoteli so nas prepustiti valovom, pa jim kapitan ni dovolil.

»Morda hočete reči, da so se vas zbal?«

»Da so se nas zbal? Ircev se res ni treba bati, prečastiti! Ko je lani prišel voziti irski parnik med Newfoundlandom in Galwayem — najkrajša pot v Ameriko — so Francozi takoj na prvi vožnji podkupili kapitana, da je pustil, da je ladja nasledla na sipini. Takole delajo.«

»In kapitan je zakričal, naj držimo krmilo na levo in oni so, mesto da bi se skušali ogniti, zapeljali naravnost v našo ladjo.«

»Ko so vas rešili, so vas vendarle na krovu zelo prijazno sprejeli?«

»Seveda, napojili so nas z žganjem in ko so nas postavili na suho, je neki umazanec zavpil za nami: Z Bogom! Pazite, da se nikdar več ne vidimo!«

Minil je teden po teh dogodkih in v ponedeljek po svojem govoru, ki je važen mejnik v Kilronanski zgodovini, sem prejel od Bittre pismo, ki ga bom pokazal tudi vam.

Hotel Bristol, Paris, nedelja.

Prečastiti, dragi oče Dan!

Tu sva sredi sveta. Prišla sva sem preko Londona, katerega sva si ogledala ravno toliko, da sva sklenila, da si ga ob povratku natančneje ogledava. Sprehajava se po ulicah, poslušava opere, ogledujeva galerije in cerkve. Cerkve so krasne; toda — ljudje! Včeraj sva bila pri maši v cerkvi svete Klotilde, in videla sem v cerkvi samo dva moška, ki pa sta ves čas, še celo med povzdigovanjem podpirala stebre. Zelo sem bila raztresena in ušlo mi je: »Oče bi ju zagledal očka Dan, ta bi ju že spravil na kolena.« Toda žene so pobožne. Vse je tako lepo, vendar me neprestano muči želja, da bi bila

čimprej zopet doma. Rex je zelo prijazen in dober. Večkrat se jezi zaradi oblek in godrnja: »Ali so to kaki katoličani?« Kako je papanu? Bojim se, da mu je dolgčas, ker me ni doma. Oprostite mi, prosim vas, pojdite vsak dan k njemu na večerjo, prav tako tudi oče Letheby.

Povejte gospoj Darcy, da sem vprašala tudi po njej. Želela bi, da bi prišla sem tudi ona in omedla te pajčevine, ki jih je toliko po teh cerkvah.

Dragemu očetu Danu

njegova vedno ljubeča hči

Bittre Ormsby.

PS. Prosim vas, da greste vsak večer k očetu in govorite ter občujete z njim brez vseh nepotrebnih ceremonij. Občevati morate z njim kot z dobrim tovarišem, »en bon camerade«. Ali ne znam dobro francoski?

Ko sem nekaj dni pozneje stopil k očetu Lethebyju, sem ga dobil pri pisalni mizi. Zamišljen je listal po neki knjigi.

»Ali je kaj posebno lepega in zanimivega?« sem ga vprašal.

»Res sem včasih mislil, da je to lepo in zanimivo, toda sedaj sem moral svoje mnenje spremeniti. Pisatelj dokazuje, da je pisatelj edino pravo sredstvo proti vsaki bolezni. Tudi jaz sem včasih tako mislil, sedaj pa so mi te besede prazne fraze. Poglejte na primer tu: Prišel bo čas in mora priti, ko bo smrt položila na vaše čelo svojo roko in prestali boste nadlegovati sebe in druge. Prišel bo čas, ko si boste za vedno oteli svoje solze... Resnica je: naša narava zahteva solze, nehoti se trgajo vzdihli iz naših src in celo največjega modrijana se včasih loti žalost, toda njegova duša prezira vsako bol...«

PO DOMOVINI

Privedite.
(lg.)

Prosvetno društvo na Igu pripravlja za otvoritveni gledališki sezono igró v treh dejanjih »Rožmarin«, ki se vrši v nedeljo 16. oktobra ob 5 popoldne. Vsebina igró je zelo lepa, vsa prepletena s petjem, vzeta iz svetovne vojne. Uvod k igri je pisatelj sam zapisal: »Vsem našim padlim v spomin. Slovencam mladim v opomin!« V teh besedah je zapisan tudi namen te ljubke igró. Zato vabljeni vsi, posebno tisti, ki so okusili vojno gorje. Društveni pevski zbor tudi nastopi pred igró na odru. Pa še nekaj po dnega bo že pri prvi predstavi: močna razsvetljava. Društvo si je namreč za oder in dvorano nabavilo novo luč, močnejšo za 500 svet. Igró ponosi društvo v nedeljo 23. oktobra ob pol osmih zvečer. Prva predstava 16. oktobra je namenjena bolj ljudem iz okolice, druga zvečer pa bolj domačinom. — Društvena knjižnica je odprta sedaj ob nedeljah in praznikih po kosilu do 2. — Tudi slišim, da se anški pevski zbor pripravlja, da zapoje v čast vsem pokojnim faranom za vse svete v cerkvi pri vojnem spominu in na pokopališču. — Tudi o kritici se na Igu pogovarjajo, ker jo zelo čutimo. Pa še so kakeje znamenja, da bo bolje: kmetje postajajo vedno bolj iznajdljivi. Vsako soboto namreč zakoljejo enega živine doma. Hanci dobijo tako dober meso in peceni, kmet pa za svojo živino vsaj nekaj dobi. Nekdo, ki je v boljših letih tudi naš hanc, je prišel pogledat, je rekel kmetom, ki so se v sili k njemu ratakali za pomoč: »Kmet, pomagaj si sam!«

Zalostni pojavi.

(Dolenjavci pri Ribnici.)

V naši dolini se pojavljajo tako pogoste in drzne tatvine, da kaj takega še ne pomnimo. Dan za dnem je silisti o vianih, ki se igrivje posočiti ali pa celo pri belem dnevu. Nedavno so prišli trije maskirani roparji na Obokč k Mariji Lovšin in Ani Merhar. Ob enajstih zvečer so prišli stikati po hiši. Gospodinja je zaskrbljena šum in zaklicala na pomoč. Tedaj pa so roparji vrli k njima, razbili svetilke in zahtevali denar. Govorili so neko hrvaško mešanico, ki je izdajala, da niso Hrvatje. Grozili so z revolverjem in ju postrelili z gorjubo, hoteč imeti vsaj 10.000 Din. Korajžna Marijanka pa se ni dala oglašati. Zgodbila je sekire in niti skoni vrata proti sosedem. Vsi roparji so planili za njo, jo xčili, prestopili in vlekli nazaj v hišo. Navrhili so tudi na njeno sestro, 80 letno Marijo. Ki je že 2 leti bolna v postelji. Nazadnje so roparji izšli 500 Din in z grozljivim odhiti. Obe sestri sta imeli poškodovani. — Majo prej so napadli bolnjo Franca Todorja v Rakitnici, kradli so pri A. Merharja v Rakitnici in pri A. Jodica v Dol. vasi. — Kako nevarno je v teh časih imeti denar doma, ko ni več varnosti in postrejanja! Bog daj, da bi vianci kmalu prišli gonjeni v roke!

Birma

(Suhor)

Dne 4. t. m. popoldne so prišli k nam presvetli gospod kmetiški, da podelijo našim mladim sv. birno. Vsi smo se radostno čekali, da bomo videli novega nadpustirja. Priredili smo jim prav lepo sprotno. Prvi jih je pozdravil g. župnik potem pa solisti otroci. Nagreva je zadonel glas vseh otrok skupaj. Potem je govoril duhovnik A. Klemenčič, za njim deklica Anjka Zelutova, potem Leopold Tošak, nato zopet vsi skupaj. Nazadnje je Marija Nemančeva po kraškem pozdravu podala presvetnikom krasen kipek cvetlic. V resnici je to bil lep prizor, kateri nam ni bil nikoli iz spomina. Vsa čast gre našim obhajencem, ki so otroke tako lepo pripravili na to slavnost. — Dne 5. oktobra, ko je vrtno imelo prvi zvoniti k sv. maši za birno, se kar množica naših plet zvonov. Nadelež od farne cerkve se je vrgel dimnik v noli hiši, kakor se je vnelo ogrado na hiši. Sreča v nesreči je bila, da so sosede hitro prebrskali in ugnali vseh požarov ob obliki. Gospodinja Rognji je vrtno pripravljala, da obliki svojih otrok za sv. birno, pa je nastal požar na hiši. Gasilec so ugnali ogenj. Ob 9 so presvetniki v spremstvu 14 duhovnikov podelili zakrament sv. birne našim otrokom. Popoldne so se odpeljali proti Sominu.

Trgavec in druge novice

(Raka pri Krškem)

Vpsev v dnih, ko vabi družbe trgače v visoke gorice, se je nemudoma preobrazilo vreme v pustolovsko deževje. Goro je sicer lepo domerila, da je upali na precej dober kapljica. Mokrotni dnevi je obilnejše trganje, pa kvartno razpoloženje vinogradnika. Saj je znano, da nima Dolenjec vselej dni od trgače. Veseli se otrok, znanstveniki gospodari, že od let in truda spogleden starček se pomladi ob obrajdic spominjajo se, prešlih dni! — V Dolenji vasi je umrl v nedeljo 2. oktobra 87 letni Dobor oče. Kadeč svoje ljubljeno — pipo se je rad mudil v krogu svojih vnukov. Nagradil pa je sedel za stotracem pa tial platno vse dotlej, da mu je bila žena pretrgala življenjsko nit. Vrnem moza pa vmedom prijatelj »Domoljubec« svetila volna laži! — Na Gmajni je 3. oktobra prišla v goste h posestniku Jodeta Sahnit strela, mu ugnala živinski hlev in ga tako prav občutno prizadela. Sreča v nesreči je, da se je ogenj omejil, ter so ostale stavbe nepoškodovane.

Kako živi samotar

(Kosce pri Moravcih)

Odlotil sem se odgovoriti na vprašanje vsem nim, kateri se zanimajo za naše življenje. Moji dobri starši so mi dali v vsakem pogledu prav dobro podlago. Ko sem prišel k pameti, da sem

spoznal Boga, sem vedno hrepeljal po samoti. Prebiral sem življenje svetnikov in se trudil in premišljeval, kako bi jih posnemal. Želel sem postati duhovnik. Romal sem v Sveto deželo v Jeruzalem. Tu sem umrl, da bom lahko študiral. Šel sem do pokojnega škofa v Jeruzalemu (to je bilo l. 1889) in mi razložil svoje želje in hrepeljenje po duhovnem poklicu. Tada škof mi je odgovoril, da mi marja šel. Rekel mi je naj se odstanem med svetum in naj bom polten in vesel Boga, da mi je med svetum razumljivo nebe odprto. Že pošteno štim, kakor v duhovnem poklicu. Potem sem se postavil od šola. Tada nisem skupaj. Podal sem se v pustovo in tu sem hotel živeti. Iskal sem primerneje prostora. Tada — kjerkoli je bila voda mirno stala, se bili bedni nasejani in tu ni bilo mogoče ostati. Vrnil sem se nazaj v Jeruzalem. Kaj sem doživel med potjo od Mladhe do Hebrona je neopisno! Sestradan, ranjen, razgiban sem došel v vatrjaki romarski dom. Čudilo so se, da je prišel iz tistih krajov naš Slovák živ manj. Po prenoči 4 let sem se uradi tuje bolnični zopet vrnil v Evropo, kjer sem se poročil. Ko sem bil poroč, sem nastopil svoj zahtevni poklic — samotarja. Sedaj sem se zuri v skalo. Že dve leti kup-

ljam skalo z veseljem in neutrudljivo, četudi prav pogostokrat s poljevinó v želoču in z velikim pomanzanjem. Pa moji dobri sosede mi radi pomagajo in me rešijo stiske. Upam, da bo kmalu iz pustega skalnatega brega nastal krasen vrh in v skalni dolini lepa kapelica in ob tej moj častni dom.

Marsikdo me pomiluje in se čudi, kako more v takem kraju Slovec vesel biti, da mu ni dolgočas in da se ne boji. Tako sem prejel iz Severne Amerike iz Dunaja in od drugod pisma od meni tako tujih ljudi. Čudijo se kako je mogoče v današnjem času tako živeti. Vsem tem povem, da sem srečen v svoji samoti, zadovoljen pri svojem delu. In brez strahu pričakujem tiste ure, ko me popelje bela čena iz teh zemeljskih tesnob k Očetu. — Samotar iz Peč pri Moravcih.

Trgavec

(iz Medlike)

Zadnje delevje je napravilo v vinogradu grdo škodo. Gniloba je pritisnila kar na debelo, in je napravila še večjo škodo za to, ker ni deli kar ni odnehal in se ni dalo pobirati. Tudi polje grolje, tako da vse še komaj čaka pravega vremena za trgave, kateri je določen dan 10. oktobra kot začetek. — Po Vivodini so že vse potrgali, pri nas pa danes še vse čaka. Letos ni kot je bilo l. aje, ko so bili ljudje kar nestrpni in niso mogli pobirati določenega termina. Sprevideli so, da je čim pomnejši trgavec je dobiček. Četudi se grolja nekaj več uniči, pa je ostalo toliko boljše, da ni od tega zube, ampak dobiček. Vins bo dala letnja trgavec morja komaj polovico lanske. Po klovci pa tudi vtrgno znostati na lanskim, vendar pa je grolja pokazalo primerne visok oddolje sledstva, tako da moremo pričakovati prst do brega vina.

Pokrajno priznanje

(Metlika)

Prosvetna občina je dala priznanje za vestno in dolgoletno službovanje tukajšnjemu šolskemu upravitelju Morelu Leopoldu, ki že več let poučuje na tukajšnji šoli. Lansko leto je ozvarno obolel, leto pa je zopet prevzel svoje pose. Pokrajno priznanje je dobila tudi gačdina Berta Uršičeva, ki že drugo desetletje poučuje na tukajšnji šoli in ji ve marsikateri učenc hvalo za njeno vzorno delo, katero najo cenili njeni učenci po približni vrednosti, vse pa vidi le Bog zaradi katerega svoje delo tako vestno tri. — Birma je minila. Vreme je sumpotja kmalu uglobo razpoloženje, nekaj pokrat je prav grdo padlo, ko si tega narod kar nič ni želel. Sprejem škola je bil poren kar najlepši. Vse je kar tekmovalo, kdo bi poudaril našega ljubljenešega nadpustirja, ko so prihajali prvi med nas na svojem spoznavnem potu. Najbolj pa so se postavili tiste na kraj, ki so v lepem Merilu škola poudarjali in ga tudi pri odhodu pomeklo sprejeli. Iz Metlike je spremljalo 15 konjenikov presvetlega prav za Rodovica. Narod je prav iskreno pokazal svoje veselje do svojega nadpustirja.

Prvi nastop

(Sostre.)

Ali jo bomo zapeli v nedeljo 16. oktobra ob 5 popoldne v društveni dvorani. Saj bo vendar nastopilo 55 pevcev in pesk novega prevdga zbora! Tako slovesno se bo začelo zimsko prosvetno delo v našem inobrednem društvu! Poljančkov atak, g. Čakrščič, naš pevec in organizir jih je pa namčil. So dejali, da bodo 7 pesnic zapeli; pa same učene in vajake. Takole so dli: Medki zbor: 1. narodna himna, 2. Foster: V vrabih se dela dan, 3. Sattner: Na planine. — Ženski zbor: 4. Ipatov: Predica, 5. Bajuk: Žalost. — Mešani zbor: 6. Premrl: Zlatavica, 7. Medved: Nazaj v planinski raj. —

Ja, kako se pa je uče. Ne vem, ali bi bolj občudoval njihovo poštenost ali doctnost na lepo domno pesem. Pa se pridite kar sami prebrati. Saj bo vsesimna tako nika, da si bo lahko vsakdo privoščil to pošteno zabavo. Pa to ne bo še vse. Za tem bo pa še veseloigra v 3. dejanjih »Dve nevesti. Igtali je bodo prav tako dobo, kot smo v zadnji sezoni: Martina Krpana, Črna žena, Gospo mištrica, Divrga kotca, župana Strimonskega in še druge! Tudi dvorano smo preslikali in oder opremili z novimi kalisami, tako da se bo res vsakdo pripravljen počutiti. — V prosvetnem društvu nismo imeli prav nič političn. Dekleta so imele vsak teden sportne vaje, mesčno pa še skupni sestanek. Fantje pa še bolj pogosto. Tudi dva deljila izleta smo imeli: ob Janec (4 članov in članic) in v Vrata pod Triglavsko

NALAGAJTE DENAR pri BRANILNICI IN POSOJILNICI V KAMNIKU ŠTNA 22, lastna hiša

registrirani zadrugi z neomejeno zavazno

Ugodnosti: Jamstvo pretega večkratni znesek vseh vlog. Dobro obrestovanje. — Nove vloge vedno plačljive. — Delokrog neomejen.

Podrobnejša pojasnila
ustmeno in pisмено

Kyffhäuser-Technik

BAD FRANKENHAUSEN (KYFFH)

Za inženirje in mojstre / Gradnja strojev / Elektrotehnika / Gradnja avtomobilov / Poljedelski stroji / Gradnja letal. / Programi zastoj. / Lastne letališče.

steno (46). — Pri štafeti Jesenice—Maribor jih je sedelo 16. — Domača knjižnica se je zadnje čase precej povečala in je dobro oblikovana. Denarnega gospodarstva pa ni treba omenjati, ker smo prav zadovoljni, da sproti vsem krijemo, za »profite« pa tudi nikdar nismo imeli namena delati. Vse dobro misleče vabimo k sodelovanju. V znanstvenem programu bodo na vrsti predavanja iz kmetijstva, o delavstvu in njegovih težavah, o materijalno-gospodinski, o boleznih in zdravljenju itd. — Vabimo vse še toliko bolj, ker ima poleg izobraževanja naše društvo v svojem programu dati in ohraniti življenjsko moč našemu domačemu geslu: Svojih dedov vero sveto — čuvalo bo Sostro vneto.

Prosveta
(Gornji grad)

Po dokaj vročem poletju se je razmahnilo v našem prosvetnem društvu novo življenje. Prav pridno se pripravljamo na prelepo igro »Miklova Zala«, katero priredimo v soboto, 15. oktobra, ob 8 zvečer in v nedeljo 16. oktobra ob 3 popoldne v društveni dvorani. Naše katoliško prosvetno društvo si je zato igro nabavilo čisto novo scenografijo na oder, na katerem bo nastopilo do 30 fantov in deklet. Med odmorji bodo igrali tamburaši.

Prav iskreno vabimo stari in mladi ob blizu in daleč, da si ogledajo to res lepo kmečko igro. Potom »Domoljuba« pošljamo iskrene pozdrave »Domoljubovemu« naročniku ter bivšemu našem predsedniku sodniku Alojzju Rantu v Sinj. Bog ga šiti!

Prosvetno delo.
(Smarin pri Kranju)

V nedeljo 25. septembra je bil občni zbor Prosvetnega društva. Udeležba je bila zelo velika, znamenje, da se zlasti mladina zelo zanima za naše prosvetno delo, saj je bilo ravno mladine največ. Poročila posameznih odborov so pokazala, da je bilo v Smarinskem domu zelo živahno delovanje. Le tako napreči! — Novo sezono je društvo otvorilo z znamenito igro Razbojnik, ki je prav dobro upela. Nekaterim naši plakati ne ugajajo in jih preplejajo, se predno je igra odigrana. Če se bo to ponavljalo, bo treba stvar prijaviti pristojni oblasti. Upamo, da je bila zaenkrat samo pomota. — V nedeljo popoldne ob 3 bo zanimivo predavanje s slikami. Predaval bo tajnik Prosvetne zveze iz Ljubljane g. Vinko Zor. Vabimo, da se predavanja prav v obilnem številu udeležite. Po Jadranskem morju nas bo peljal prav do Aten s parnikom »Kraljica Marija«.

Prosveta in drugo
(Ježica)

Naše Kat. prosv. društvo je imelo pred nedavnim občni zbor, katerega se je udeležilo nad 70 članov. Tako mnogoštevilna udeležba, kakor tudi živahnost, ki je vladala na obnem zboru sta nam porok, da bo letošnja zimska sezona dokaj bogata na raznih društvenih prireditvah. Iz odborniških poročil je bila dobro razvidna obsežnost in važnost kulturno-prosvetnega dela, ki ga društvo vrši. Izvoljen je bil z malimi izjemami zopet stari odbor. — V nedeljo, 16. oktobra, imamo že prvo prireditev. V spomin obletnice Slomškove smrti bomo priredili akademijo z govorom, petjem in deklamacijami. Isti dan popoldne pa bo podobna proslava za sloško mladino. Za zadnjo nedeljo v oktobru pa pripravljamo otvoritev dramske sezone. Kot otvoritveno predstavo bomo vpriporili »svito« pedagoške komedije ruskega pisatelja N. V. Gogolja: Revizor. Za to predstavo vlada že sedaj precejše zanimanje, tudi akcija se že v polnem teku. — Kot čujemo, so tudi po drugih krajih prišli posemestni naš zgod, namreč da kmetje, mesto da bi prodajali živino mesarjem pod ceno, rajši

sami koljejo in prodajajo meso. Tako je prav! Prva in najizdatnejša pomoč se imenuje — samopomoč!

Prosveta.

(Vrhnika.)

Naše Prosvetno društvo je na jesen spet oživelo in pričelo z delom za zimsko sezono. Predvsem opozarjamo že sedaj na prosvetne sestanke, ki se bodo vršili vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu. Za te sestanke so obljubili svoje sodelovanje odlični kulturni delavci. Predavanja na teh sestankih bodo posvečena delu naših duševnih velikani, slovenski zgodovini, umetnosti, gledališču in lepotam domače zemlje. Poleg predavanj pa bodo vsakokrat nastopili tudi pevci, tamburaši, deklamatorji ali člani dramskega oddelka s kakšnim kratkim gledališkim komedom. Prvi prosvetni sestanek se bo vršil v nedeljo 16. oktobra ob treh

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Cvetlične žebulice

vse najboljše vrste za v lončke in za vrtove kakor: hijacinte, tulipane, narcise, bele lilije itd. priporoča Josip Urbanč, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 8. Cenik na razpolago.

Čevlje, ki nekaj vzdeže proti mrazu in mokroti, vam naredi Jernej Jeraj. Zapoje 10 p. Smetnik.

Pohištvo vsakovrstno kupite poceni pri Egidiju in Karlu Erjavcu, Brod (poleg tacev, mostu) St. Vid nad Ljublj. — Izdelki zamenjati. Stalno na zalogi spalnice itd.

Posojila brezobrestna

za odkup dolga, nakup in zidavo podeljuje: »Kreditna zadruga«, Ljubljana, Poštni predal 307. Sprejme zastopnike!

Posestvo za 10 glav živine, pod skrajno ugodnimi pogoji na prodaj. Dopisi na upravo lista pod št. 10 »Delavci« po št. 14 635.

Vrvarske izdelke

vse vrste motvoz, žimo, atrik, posteljne mreže vse velikosti itd. dobite na ceneje pri I. Andovcu, Mestni trg 9 (poleg Skaberneta).

V najem dam večje posedstvo večji družini za daljšo dobo (5—10 let) z nekaj kapitalom. Tudi v odkup. Dopisi na upravo lista pod št. 10 »Dostojno« pod št. 14 634.

Novotki pomočnik

izkušen išče zaposlitve pri kakem mojstru. — Pisemne ponudbe je nasloviti: Jožef Adamič, Zadolje 1, p. Ribnica, Dolenjsko.

Čevljarskega vajenca

z vso oskrbo iščem. — Matevž Stibil, Bled 1. Zagorice 31.

Novotkega vajenca

sprejme z vso oskrbo Franc Glerle, Staje 1g.

Transmisija z Jermeni

v dobrem stanju kupim; zdor jo ima na prodaj naj pite na naslov: Jožef Kozinec, Metni vrh št. 6, Sevnica ob Savi.

Cvetje v najhujši zimi boste imeli, ako posadite že sedaj gomolje hiacint, katere nudi Sever & Komp., Ljubljana. Zahtevajte cenik!

Malo posestvo

pri Ljubljani se prodaja. Vič, Tržanka c. 1/1.

Učence za sedlarsko in tapetniško obrt sprejme Josip Pibernar, sedlar, Novo mesto.

Mladenec, star 28 let z lepim posestvom vrednim najmanj 750.000—Din, v bližini Ljubljane si želi znanja z dekletom, ki bi imela vsaj 70.000—Din gotovine v svrhu ženitve. Naslov naj se pošlje na upravo Domoljuba pod št. 5555/1442.

popoldne v Rokodelskem domu in je posvečen spominu škofa Slomška. Na sporedu je predavanje odličnega poznavalca Slomškovega dela ter več pevskih točk in deklamacij. Naj te in vseh nadaljnjih naših prireditev nihče ne zamudi!

240 Din

dobra in trpežna
moška suknena
obleka

280 Din

kratka zimska duble suknja razpošilja

tovarna oblek

STERMECKI, Celje 19

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik!

Novice.
(Škofja Loka.)

Katoliško prosvetno društvo je imelo 2. oktobra svoj letni občni zbor, na katerem se je pokazalo, da ima društvo vedno več članov in lepo napreduje. Ker so mu vzeli kino, bo imelo letos lepe gledališke predstave, h katerim vabi tudi vsa okolica. V nedeljo bo zvečer Slomškova proslava, nato pa lepa igra »Za čast in krič, o Vseh svetih« pa znameniti »Sfehirnik«, ki jih tako globoko, da se ga človek nikdar dovolj ne nagleda. Vsi, ki hočete podpreti katoliško organizacijo, postanite člani Prosvetnega društva in pridno obiskujte njegove prireditve. — Ljudska hranilnica in posojilnica je težko dobo denarne krize še precej dobro prebolela, saj si pri njej dobil vsaj nekaj denarja vedno, tudi takrat, ko ga drugje ni bilo. Zato imajo v ta denarni zavod vsi veliko zaupanje in nosijo vanj svoje prihranke. Za otroke so pa posebno priporočljivi mali hranilniki, ki jih navadijo na štedenje. — Sadja je bilo pri nas mnogo, toda raje ga bomo posušili in svežega spravili kot da bi vse skuhali za žganje, ki nam ne dopušča nobenega pravega dobčka. — Vsako nedeljo kupite na trgu v Škofji Loki »Slovenec«, ki vam pove mnogo novega in to samo za 2 Din.

Pošljite naročnino!

Urednik: Jože Košček.
Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.
Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čel.

Radio

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče in borza. 17.30 Salonski kvintet. 22.00 Čas, poročila. — Četrtek, 13. okt.: 18.30 Italijanska. 19.00 Načelo gospodarstvenosti in rentabilnosti. 19.30 Pogovor s poslušalci. 20.00 Simfonični koncert Ravaga z Dunaja. — Petek, 14. okt.: 11.15 Šolska ura. 18.30 Poglavlje iz domačega zemljepisja. 19.00 Francoščina. 19.30 Gospodinjina ura. 20.00 O zobni negi šolske mladine. 20.30 Prenos iz Beograda. — Sobota, 15. okt.: 17. Salonski kvintet.

18.00 Gimnastične vaje. 18.30 Angleščina. 19.00 Poglavlje iz sociologije. 19.30 Zabavni kotiček. 20.00 Moški zbor glasb. društva »Sloga«. 20.40 Salonski kvintet. 22.15 Valčkova ura salonskega kvinteta. — Nedelja, 16. okt.: 9.30 Prenos cerkv. glasbe. 10.00 Versko predavanje. 10.30 Katol. shod v Essenu I. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, poročila, plošče. 15.15 Katoliški shod v Essenu II. 15.45 Slovenske narodne pojete gg. Jelčin in Zagar s spremljevanjem harmonike (Cviri). 16.30, Čarobna leča. 17.30 Plošče. 20.00 Revija uvertur (salon. kvintet). 21.00 Vijolijski koncert ge. Fautke Brandlove. 22.15

Valčkova ura salonskega kvinteta. — Ponedeljek, 17. okt.: Vesela ura. Sodelujejo gg. Oostij, Peček in Poyhe. 18.30 Esperanto. 19.00 Srbobruvščina. 19.30 Zdravstvena ura. 20.00 Prenos opere iz Beograda. — Torek, 18. okt.: 11.15 Šolska ura. 18.30 Nemščina. 19.00 Naše duhovne zajednice. 19.30 Starost zemlje in gosloške letnice. 20.00 Kako postane govornik. 20.30 Prenos iz Zagreba. — Sreda, 19. okt.: 17.30 Otroški kotiček. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Ruščina. 19.30 Literarna ura. 20.00 Samospevi gg. Štefke Korenčanove. 20.30 Salonski kvintet. 22.15 Prenos iz kavarne »Zvezda«.

Din 45— z garancijo razpošiljam po povzetju
M. Wachter, Novo mesto

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRÜTZNER za dom, industrijo in obrt v vseh opremljenih.

Letalen šivalni stroj DUBIED

»out« v vseziha krojača, — Niske cene.

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

Telefon 2915

Moje Poslovne splošne se vodi.
Vseobse garancija.
Tudi za obrtne.

Žganje najboljšega okusa

dobite, če uporabljate priznane prvostvorne bakrene kotle za žganje kuhne trrdke

Josip Otterpelt
iz Ljubljane, Za gradom 9
(ob koncu Streliške ulice)

dolga zaloge, dolgoletne izkušnje, niske cene, za vsak kotel garancija.

DELO

v teh težkih dneh se more še najlažje dobiti v ustanovitvi domače pisarne. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za pisarne, dobavljamo prave in ispisane oglasne tekste za pisanje, kar dokazuje mnogo zahvalnih. V službi, da bi se delali in zaslužili, se obrnite po gratis prospekte na trrdko Josip Kalit, Maribor, Trubarjeva 2, oddelek 2.

PREKLIC

Podpisani Ivan Slapar, čevljarski mojster v Trzinu, obžalujem neresnične besede o poslovanju g. Antona Ježeta, čevljarskega mojstra v Trzinu, in o cenah njegovih izdelkov ter se mu zahvaljujem za odstop od tožbe.

Trzin, 3. okt. 1932.

IVAN SLAPAR.

Seno in slamo

dobavljamo po konkurenčnih cenah Gospodarska zveza, Ljubljana.

Koruzo novo, popolnoma suho, sposobno za mlev. oddaja po Din 125 ali 5 kron kilo
Fran Poganič, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 67
nasproti mitnici. Pri večjem odjemu ceneje.

JAVNO PRIZNANJE!

Stavbna hranilnica in posojilnica »Moj dom«, r. z. z. o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15, mi je omogočila dokončati v najkrajšem času mojo hišo v Zgornji Šiški št. 237. Zato se zadrugi tem potom zahvaljujem ter priporočam vsakemu, ki hrepeni po lastnem domu, da čimprej pristopi v to zadrugo.

ERNEST TORKAR.

MESTNA

HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA, Prešernova ul. št. 3.

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 420.000.000 — Din

Za vse vloge jamči ljublj. mestna občina z vsem premoženjem in s davčno močjo.

Za male trgovce in obrtnike obstoji pri hranilnici kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depositni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje pološnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Polni čekovni račun št. 10533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

Radost in veselje rev. Vaši družini

kadar jim prinesete dobro in lepo blago za obleke in perilo. Kamgarn in športni ševlji, volneno blago, najnovejšo vilo, flanelo in barhent, fine šifone, gradi za modroce, posteljine odeje in vse drugo manufakturno blago, samo dobrih kvalitet dobite najcenejše in v največji izbiri v manufakturni trgovini

A. Žlender

Grubijana Mestni trg 22

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

Na malo Dežniki Na veliko

Ustanovljeno 1859 Telefon 2282

Nič prida ni bil sin in končno je jel se počevati ter prihajal v jutranjih urah domov. Oče ga je vsled tega trdo prijel in mu prigovarjal, naj se loti kakšnega opravila.

»Dobro, se pa bom,« pravi sin.

»No, in kaj pa misliš pričeti?« je vprašal oče.

»S perutinstvom bom pričel, kokešje reja dobre dobičke nosi.«

»Hm,« je dejal oče, poskusi raje s sovami, to bo bolj primerno tvojemu sedanjemu načinu življenja.«

Za jesen in zimo

si preskrbite za sebe in svoje pravčasno povračilo, sukoje, obleke, perilo, izdelane v lastni tovarni »Triglav«, Stalno v »alag« vse vrste inor. inor. in tur. in tur. suha in hladovine. Vse si lahko za mal denar nabavite pri trrdki

Jos. Olup, Ljubljana

Stari trg na vogalu 2. in Kolodvorska ul. 3

A.: Ali se tvoja žena še vedno tako vsaja kadar prideš pozno domov?

B.: Ne, to sem jo pa čisto odvadil.

A.: Lej ga no, kako se ti je pa to postčilo?

B.: Čisto enostavno — zvečer doma ostajam in ne grem nikamor ven.

Pri nas vemo, da Vam je najboljšje komaj dobro!

Vse naše blago je zelo trrdpino, ze'o lepo in zelo poceni.

PRI JURJU

V LJUBLJANI NA POGAČARJEVEM TRGU

kupuje vsaka dobra in varčna gospodinja.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Brsojavni naslov:
GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Sibenik, Maribor, Kofarja, Celje, Sombor, Djakova, Split.

Kapital in rezer. nad Din 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tu- in inozemstvu